

Nr. 844/C/1150/III-5/2014
mai 2014

CONCLUZII

*formulate de procuror în cauza nr.11/1/2014/HP/P a Înaltei Curți de Casație și Justiție
având ca obiect rezolvarea de principiu a chestiunii de drept vizând
analizarea temeiniciei măsurii controlului judiciar pe cauțiune înainte de
admiterea în principiu a acesteia ori consecutiv acestui moment,
precum și caracterul public sau nublic al ședinței de judecată în care se
soluționează cererea de înlocuire a măsurii arestului preventiv sau a arestului la
domiciliu cu măsura controlului judiciar pe cauțiune*

Prin încheierea din 27 martie 2014 pronunțată în dosarul nr.5559/111/2013, Curtea de Oradea – Secția penală și pentru cauze cu minori a adresat Înaltei Curți de Casație și Justiție solicitarea de a pronunța o hotărâre prin care să dea o rezolvare de principiu următoarelor chestiuni de drept:

1. Dacă în interpretarea dispozițiilor art.216 alin.1 și 2 raportat la art.242 alin.10 din Codul de procedură penală, „examinarea sesizării privind controlul judiciar presupune admiterea în principiu a acesteia, după care magistratul analizează temeinicia cererii atât cu ocazia luării inițiale a acestei măsuri cât și cu ocazia înlocuirii măsurii arestului preventiv sau a arestului la domiciliu cu măsura controlului judiciar pe cauțiune”.

2. Dacă în interpretarea dispozițiilor art.242 alin.10, 11 și 12 raportat la art.203 alin.5 și 6 și art.206 alin.3 coroborat cu art.352 alin.1 și art.362 alin.2 din Codul de procedură penală, „examinarea sesizării privind controlul judiciar pe cauțiune de către instanța de control judiciar în cadrul procedurii înlocuirii măsurii arestului preventiv sau a arestului la domiciliu cu măsura controlului judiciar pe cauțiune, se realizează în ședință publică sau în camera de consiliu”.

Urmare analizei de admisibilitate a sesizării efectuată în temeiul art.475 din Codul de procedură penală, a rezultat că instanța care sesizează este Curtea de Apel Oradea, investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, care a constatat, în cursul judecății, existența unor chestiuni de drept a căror dezlegare nu a mai fost supusă examenului Înaltei Curți de Casație și Justiție, nestatuându-se asupra lor printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și care nu fac obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare. *De lămurirea respectivelor chestiuni de drept nu depinde însă soluționarea pe fond a cauzei*, pentru argumentele ce vor fi expuse în cele ce urmează.

Curtea de Apel Oradea nu și-a exprimat opinia.

Potrivit art.475 din Codul de procedură penală, pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile vizând dezlegarea unor chestiuni de drept, se impune ca, de lămurirea acesteia, să depindă soluționarea pe fond a cauzei respective.

Dispoziția procesul penală își are ca sursă de inspirație prevederile art.267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene¹ și dă un plus de

¹ Art.267 : „Curtea de Justiție a Uniunii Europene este competentă să se pronunțe, cu titlu preliminar cu privire la :

(a)interpretarea tratatelor;

(b)validitatea și interpretarea actelor adoptate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii;

În cazul în care o asemenea chestiune se invocă în fața unei instanțe dintr-un stat membru, această instanță poate, în cazul în care apreciază că o decizie în această privință îi este necesară pentru a pronunța o hotărâre, să ceară Curții să se pronunțe cu privire la această chestiune.

În cazul în care o asemenea chestiune se invocă într-o cauză pendinte în fața unei instanțe naționale ale cărei decizii nu sunt supuse vreunei căi de atac în dreptul intern, această instanță este obligată să sesizeze Curtea.

În cazul în care o asemenea chestiune se invocă într-o cauză pendinte în fața unei instanțe judecătorești naționale privind o persoană supusă unei măsuri privative de libertate, Curtea hotărăște în cel mai scurt termen.”

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

eficiență în norma de procedură penală reglementării constituționale existente în art.126 alin.3 din Constituția României conform căruia: „Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, potrivit competenței sale”.

În același timp, dispoziția procesual penală reglementată prin art.475 și următoarele este vădit mai restrictivă decât cea cuprinsă în art.471 și următoarele din Codul de procedură penală, conform cărora admisibilitatea recursului în interesul legii se verifică prin raportare la existența unei *chestiuni de drept, substanțial sau procesual, soluționată diferit* de instanțele judecătorești, dar și decât cea cuprinsă în art.29 alin.1 din Legea nr.47/1992² privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, care condiționează invocarea excepției de neconstituționalitate a unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, de *legătura acesteia cu soluționarea cauzei*, în orice fază a litigiului.

Legiuitorul român a încercat astfel să prevină conturarea unei practici judiciare neunitare cu privire la noile instituții de drept penal, cu efect direct asupra părților din cauza în care s-a formulat întrebarea prealabilă, iar nu doar să remedieze, prin recursul în interesul legii, o jurisprudență neunitară deja conturată, mecanism lipsit de eficiență asupra respectivelor părți. Aceasta nu înseamnă însă că prin noua instituție s-a urmărit și exonerarea judecătorului investit cu soluționarea cauzei în ultimul grad de jurisdicție de obligația legală de rezolvare a pricinii sale. Procedura prejudicială nu este menită a pune în discuție principiul independenței judecătorului și nici indivizibilitatea litigiului cu soluționarea căruia acesta a fost investit, plenitudinea de jurisdicție rămânând a instanței care sesizează și a cărei judecată nu se limitează doar la aprecierea dată elementelor de fapt ale cauzei.

Distinct de aceasta, prin modul în care a fost reglementată, chestiunea a cărei dezlegare este supusă examenului Înaltei Curți de Casație și Justiție trebuie să vizeze, ca regulă, o problemă de drept material de care să depindă soluționarea pe fond a cauzei, putând doar ca excepție viza o problemă de drept procesual, doar în măsura în care soluția dată acesteia se repercutează semnificativ asupra rezolvării date fondului.

² Art.29 : „Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei în orice fază a litigiului și oricare ar fi obiectul acestuia.”

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

În speță, pe rolul Curții de Apel Oradea se află în curs de judecată, în ultimă instanță, apelurile declarate de inculpați împotriva sentinței penale nr.147/P din 28 februarie 2014, pronunțată de Tribunalul Bihor în dosarul nr.5559/111/2013 și prin care s-a dispus condamnarea acestora pentru săvârșirea infracțiunilor cu privire la care instanța a fost sesizată prin rechizitoriu. Instanța a fost investită la termenul din 27 martie 2014 cu cererile inculpaților de înlocuire a măsurii arestului preventiv, în principal, cu măsura controlului judiciar, iar, în subsidiar, cu cea a arestului la domiciliu. Cererea formulată de inculpați la termenul de judecată din 27 martie 2014 are un caracter *incidental*, fără consecințe asupra modului de rezolvare a raportului juridic penal cu soluționarea căruia instanța a fost investită originar, prin rechizitoriu, sau, subsecvent, prin apelurile declarate de inculpați împotriva sentinței de condamnare. Astfel, nici regulile de procedură ce guvernează modul de soluționare a cererii de înlocuire a arestului preventiv cu controlul judiciar pe cauçãoe sau cu arestul la domiciliu și cu atât mai puțin caracterul public ori nepublic al ședinței de judecată în care o astfel de cerere este soluționată *nu vizează fondul cauzei*.

Cât privește interpretarea dispozițiilor art.206 alin.3 din Codul de procedură penală, privind caracterul public al ședinței de judecată în care se soluționează contestația împotriva încheierilor prin care se dispune asupra măsurilor preventive în cursul judecătii, aceasta este vădit *nepertinentă*: pe de o parte, Curtea de Apel Oradea are a se pronunța asupra măsurii preventive în primă instanță, nu ca instanță de control judiciar, iar, pe de altă parte, încheierea pe care o va pronunța este definitivă, câtă vreme art.206 alin.1 din Codul de procedură penală, modificat prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.3/2014 prevede posibilitatea atacării cu contestație doar a încheierilor pronunțate în primă instanță, nu și a celor prin care instanța de apel dispune asupra măsurilor preventive în cursul judecătii.

Concluzionând, pentru îndeplinirea ultimei condiții impuse de art.475 din Codul de procedură penală este necesar ca interpretarea dată de instanța supremă dispoziției de drept substanțial ori procesual cu care a fost investită să aibă consecințe asupra modului de rezolvare a fondului cauzei, de lămurirea acesteia depinzând soluția dată acțiunii penale și / sau civile cu care instanța a fost sesizată. Cum în prezenta cauză obiectul sesizării îl constituie soluționarea apelurilor declarate de inculpați împotriva sentinței prin care au fost condamnați, ultima condiție impusă de art.475 din Codul de procedură penală nu este îndeplinită.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

*

Pentru aceste motive, în temeiul art.475 – 477 din Codul de procedură penală, vă solicităm să respingeți ca inadmisibilă sesizarea prin care Curtea de Apel Oradea a solicitat dezlegarea chestiunilor de drept vizând:

1. Analizarea temeiniciei cererii de liberare sub control judiciar pe cauțiune înainte de admiterea în principiu a acesteia ori consecutiv acestui moment;

2. Caracterul public sau nepublic al ședinței de judecată în care se soluționează cererea de înlocuire a măsurii arestului preventiv sau a arestului la domiciliu cu măsura controlului judiciar pe cauțiune
nefiind îndeplinită una dintre condițiile de admisibilitate a sesizării, respectiv ca de lămurirea respectivei chestiuni de drept să depindă soluționarea pe fond a cauzei.

**PROCUROR GENERAL,
TIBERIU-MIHAIL NIȚU**